

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Skärpta krav för svenskt medborgarskap (SOU 2025:1)

(Ju2025/00118)

Utifrån de utgångspunkter Försäkringskassan har att beakta, har myndigheten följande synpunkter.

8.5.1 Kravet på den sökandes hederliga levnadssätt behöver skärpas

I avsnittet används begreppet *bidragsfusk* utan att det närmare definieras, vilket skapar en otydlighet. Om begreppet ska användas i det fortsatta arbetet anser Försäkringskassan att det bör förtydligas vad som avses med detta. En myndighet kan besluta om återkrav och en enskild ådra sig återbetalningsskyldighet gentemot det allmänna av fler skäl än att den enskilde har lämnat oriktiga uppgifter, underlåtit att fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet eller i annat fall insett eller skäligen borde ha insett att ersättning lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp. Det kan till exempel handla om hur en viss förmån är konstruerad, exempelvis bostadsbidraget som betalas ut preliminärt och som därefter bestäms slutligt för varje kalenderår. Men det kan också handla om fel begångna av den beslutande myndigheten som lett till att ersättning lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp.

10.4.4 Undantag från försörjningskravet

Äldre personer och personer med varaktig funktionsnedsättning

I betänkandet föreslås att det ska införas ett försörjningskrav för förvärv av svenskt medborgarskap efter ansökan, med vissa undantag. Ett av undantagen föreslås vara om det finns *särskilda skäl*. I betänkandet anges att detta undantag till exempel kan avse personer med en varaktig funktionsnedsättning som gör det omöjligt med en egen arbetsrelaterad inkomst. Försäkringskassan noterar att detta undantag skulle kunna leda till ett ökat antal ansökningar om exempelvis sjuk- eller aktivitetsersättning, vilket i sin tur skulle innebära ökade kostnader för myndigheten.

18.5 Övriga konsekvenser

I betänkandet konstateras att det kan ta längre tid för kvinnor än män att uppfylla vissa av de föreslagna kraven för att förvärva svenskt medborgarskap, bland annat försörjningskravet. I betänkandet konstateras också att vissa av utredningens förslag kan få negativa konsekvenser för barn, som kan få svårare att förvärva svenskt medborgarskap. Vidare konstateras i detta att kraven för att förvärva svenskt medborgarskap medför en risk att integrationen försvåras för de individer som inte klarar kraven och inte kvalificerar sig för svenskt medborgarskap. Det finns även en risk att dessa individer drabbas av utestängningseffekter och över huvud taget inte förvärvar svenskt medborgarskap. Försäkringskassan noterar att dessa utestängningseffekter kan resultera i ett ökat behov av de förmåner som myndigheten betalar ut.

Beslut i detta ärende har fattats av tf. rättschef Ingrid Utne i närvaro av rättslig expert Susanne Hansson, den senare som föredragande.

Ingrid Utne

Susanne Hansson